

— ere dog saa velvillige tillige at sige, at den Betænelighed, de have imod Indførelsen af hemmelig Afstemning, vilde de meget gerne skyde til Side, som de sige, saasnart der ikke var andre Grunde for dem, saasom at det ikke er et Regeringsforslag, eller at der er andre Reformmer, som tidligere ere fordede, men som ikke ere opnaaede. Naar Betænelighederne ikke ere større, end at de med Fornøielse vilde skyde dem til Side, naar de faae deres Villie paa den ene eller anden Maade i andre Retninger, kunde vi Andre kun tage dette til Indtægt. Endnu en anden Begrundelse finder man fra dette Mindretal, der gaar i samme Retning, som jeg omtalte, at den ærede Minister havde udtalt, nemlig at man kunde lade Raaringen falde, og i det Hele, at det at samle alle Vælgerne paa samme Sted paa Valgdagen ogsaa skulde bortfalde, og man skulde gaa over til Afstemning i Kommunerne. Ja, det er det, som det subsidære Forslag, der er accepteret af det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgtreds (A. Sørensen), gaar ud fra, men man ser dog af det nævnte Mindretals Betænkning, at heller ikke dette vil det ærede Mindretal stemme for eller tilraade sine Meningsfæller at stemme for, og Mindretallet har heller ikke stillet Ændringsforslag til det subsidære Forslag, det har ikke indladt sig paa, hvorledes det da mener, at det ellers skulde være. Jeg nægter ikke, at den hele Begrundelse fra Mindretallets Side af, hvorfor det ikke vil stemme for Lovforslaget og ikke har stillet Ændringsforslag til det, forekommer mig at være meget svag. Jeg vilde nødig modtage det Indtryk, at den virkelige Betydning egentlig var den, at hvorledes man end bærer sig ad, vil det ærede Mindretal dog ingen Ting.

Solch: Det er vel muligt, at det er et Ideal, som Valgloven har tænkt sig og Grundloven har tænkt sig, at enhver Mand skal gennem den stigende Oplysning være i Stand til fuldkommen sikkert eller tilnærmelsesvis sikkert at bedømme de store Spørgsmaal, der foreligge paa Valgdagen, og man maa haabe, at dette Ideal mere og mere maa kunne naaes. Men at alle Vælgere skulde være lige karakterfaste, saaledes at de ere i Stand til endogsaa i sidste Dieblil at modstaa Paavirkning fra mere karakterfaste Personer, eller at alle Vælgere skulde kunne blive saa uafhængige, at de i alle Tilfælde vilde være i Stand til frit at afgive deres Stemme, naar det skal ske aabenhjert, og ubelukkende efter Overbevisning, mener jeg er et Ideal, som ingeninde vil kunne

naaes. Derfor mener jeg, at der er saa Meget, der taler for Berettigelsen af Kravet paa Indførelsen af hemmelig Afstemning, at jeg for mit Vedkommende og de Medlemmer af Mindretallet, med hvem jeg er enig, ikke kunne se Andet, end at der bør arbeides for Indførelse af hemmelig Afstemning. Det stiller sig jo ogsaa saa heldigt for os her i Landet, at der, tror jeg, i dette Dieblil ikke er noget Parti, som vil kunne udtale med Bestemthed, om det vil være til Fordel eller til Skade for det paagældende Parti. Man kan altsaa lade et ideelt Syn være det raadende i saa Henseende. Det har nu vist sig, at der har været Valgtryk her til Lands, om ikke i en saa stor Udstrækning som andre Steder; men man kan sige sig selv, at Slikt ikke bliver mindre. En Del af Mindretallet er saaledes paa det Nene med, at de ikke ville lægge nogenjombest Hindring i Veien for Indførelse af hemmelig Afstemning, naar det forøvrigt kan ske paa en tilfredsstillende Maade. Andre Medlemmer af Mindretallet have mere Syn for de Ulemper, der ere forbundne med Indførelsen deraf. Man mener, at den Mand, der er en Mand, bør kunne vedstaa sin Afstemning, og naar han ikke har den fornødne Karakterstyrke dertil, mener man, at han heller ikke burde stemme med ved en saa vigtig Afgjørelse som af, hvem der skal repræsentere en Kreds. Man har ment, at det vilde skabe en Del Sylleri og Forstillelse og i det Hele taget Umoralitet, der skulde være lige saa stor som den Umoralitet, der udfoldes gennem Valgtryk. Endelig er det jo ganske vist og sikkert, at den hele Valgagitation vilde faae en noget anden Karakter, naar hemmelig Afstemning indføres, men det fremhæves særlig, at det ingenlunde bliver til Fordel for Agitationen. Man mener snarere, den vil faae en grellere og mere ubhyggelig Karakter. Jeg mener nu, at selv om man er en Ven af hemmelig Afstemning, maa man tilbøielig give denne Betragtning Medhold. Nu stiller det sig saaledes, at naar Agitatorerne have faaet Løfte af en Mand og faaet hans Navn paa Listen, føle de sig i saa Henseende temmelig trygge. Manden vil under den offentlige Afstemning meget sjældent fragaa det. Men anderledes vil det gaa, naar hemmelig Afstemning indføres. Saa vil der, hvad jeg anser for en Fordel, være Opfordring for Agitatorerne til at skabe en virkelig Overbevisning hos vedkommende Vælger og ikke lade sig nøie med at faae Vælgerens Løfte om at stemme i den ene eller den anden Retning; Agitationen bliver mere storlaaet, rettes ganske anderledes paa Masserne; der vil efter udenlandsk Mønster blive ganske